Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!

ЭҢСИЭЛИ

Нам улууһун хаһыата • 1935 сыл алтынньы 5 күнүгэр төрүттэммитэ •

2000 с.
Муус устар
20
күнэ
чэппиэр
№ 45 (8735)

БЭҺЭЕХЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

(Улуус баһылыгын мунньаҕыттан бэлиэтээһиннэр)

Баһаарынай сулууспа иһитиннэрбитинэн, Көбөкөҥнө бэрэбиэркэ ыыппыттар, элбэх итэҕэс баар эбит. Кулууп директора ыстыраапта-ммыт. Элбэх үҥсүү киирбитинэн 2 Хомустаахха бааһынай хаһаайыстыбалар гаражтарын көрбүттэр. Гаражтар туруктара мөлтөҕө бэлиэтэммит. Маны таһынан 4 ведомственнай, 22 чааһынай дьиэни бэрэбиэркэлээбиттэр, 6 киһи административнай эппиэтинэскэ тардыллыбыт.

✦✦✦

Нам с. баһылыга Д.П. Корякин эппитинэн, дьиэ кэргэн экономикатын сайыннарыыга 50-са киһи кредит ыларга сайабылыанньа биэрбит. Өссө да элбэх киһи биэрэрэ былааннанар. 10 тыһ. солкуобайтан 50 тыһ. солк. диэри кредит бэриллэр. Гуманитарнай көмө кэлбит. И. Винокуров аатынан уулуссаҕа газ киллэриитигэр үлэлэр бара тураллар. Мас бэлэмнээһинигэр үлэлэһэ сылдьаллар.

✦✦✦

Үөрэх управлениета иһитиннэрбитинэн, республикаҕа ыытылларыбыт «Сыл бастыҥ социальнай педагога» конкурска Нам 1 сүһүөх оскуолатын соцпедагога, улуустааҕы соцпедагогтар методическай холбоһуктарын салайааччыта В.П. Иванова ситиһиилээхтик кыттан «Дьиэ кэргэн» номинация кыайылааҕынан буолла. Республикатааҕы «Сайаҕас оскуола» программанан улуус оскуолаларын айар отчуоттара араас формалаах ыытылла тураллар. Ордук кэрэхсэбиллээхтик, элбэх төрөппүтү тардан Нам 1 сүһүөх, Көбөкөн, Бөтүҥ, Модут, Хамаҕатта орто, Хамаҕатта саха-французскай оскуолаларын отчуоттара бардылар. Ити кэннэ бу күннэргэ директордар общественнай аттестациялара улуус таһымыгар ыытыллар. Оҕолор сайыҥҥы сынньалаҥнарын, үлэлэрин тэрийии туһунан боппуруос коллегияҕа бэлэмнэннэ, оскуолаларынан чуолкайданна.

✦✦✦

Орто медицлэһиттэргэ аттестация бара турар.

✦✦✦

Санэпидстанция кылаабынай араһа В.С. Хохолова саныраастааһын мөлтөхтүк барар диэтэ. Киирбит даанайынан 40-са эрэ ыт өлөрүллүбүт.

✦✦✦

Социальнай харалта управлениетын начальника А.П. Сивцева тиийиммэт буолуу проблемата биһиги улууспутугар күүскэ туран киэҥник ырытыллан быһаарылыан наада, нэһилиэктэр дьаһалталара дьиэлэринэн кэрийэ сылдьан тиийиммэт дьиэ кэргэттэри бэлиэтиэхтэрин наада диэтэ.

✦✦✦

Ветераннар сэбиэттэрин председателэ М.В. Петрова Улуу Кыайыы 55 сылын бэлиэтээһиҥҥэ биир күннээх хамнаһы сорох тэрилтэлэр сүгүн биэрбэттэрин эттэ. Сэрии, тыыл ветераннара, сэрии огдооболоро, барыта 21 киһи, Суоттуга баран кэлбиттэр, 30 ветеран Дьокуускайга саҥа Саха театрыгар киириэхтээх. Муус устар 20 күнүгэр ветераннар фестивалларын түмүк концера буолуохтаах.

✦✦✦

Статотдел иһитиннэрбитинэн, Модут нэһилиэгэ уонна «Промкомбинат» АО отчуоттарын биэрбэтэхтэр.

✦✦✦

Аастыт нэдиэлэҕэ «Улууска дуобат сайдыыта» диэн В. Еремеев кинигэтин презентациятыгар гроссмейстер А. Азаров кыттыыны ылбыт, сеанс биэрбит. СР спортивнай оонньууларын 2-с спартакиадатыгар биһиги улууспут спортсменнара куһаҕана суохтук кыттан кэлбиттэр. 2000 сылга үктэтэн баран улуус үрдүнэн 5 саҥа спорт маастара үүнэн тахсыбыт.

✦✦✦

«Дьулуур» фонда директора Потапов В.Е. «2000 үтүө дьыалаҕа» биир да нэһилиэк дьаһалтата информация биэрбэт диэтэ, дьиҥэр, хас бээтинсэ аайы бу дьыалаҕа информация бэриллэн иһиэхтээх. Тутуу уонна архитектура министерствотыттан бензопила кэлбит, ону нэһилиэктэринэн түҥэтиэхтэ-эхтэр.

✦✦✦

Үп управлениета иһитиннэрбитинэн, кулун тутар ыйдаах хамнас бюджет эйгэтин үлэһиттэригэр кэлиэхтээх, суоллара сабыллар 6 нэһилиэккэ муус устар ыйдааҕы хамнас түҥэтиллэр. Уматык республика үрдүнэн суох.

✦✦✦

Арбыҥа, Көбөкөҥнө уонна 2 Хомустаахха куурусса түҥэтиллибит. Хатастан 670 сибиинньэ кэлбит. Аны куруссаны Салбаҥнар ылыахтаахтар.

✦✦✦

Улуус баһылыгын солбуйааччы Н.Н. Баишев иһитиннэриитинэн, 2000 үтүө дьыалаҕа Дьокуускайга мунньах буолбут. Мэҥэ-Хаҥалас уонна Амма улуустарыгар үлэ тэтимнээхтик барар эбит. Онтон биһиэхэ кулун тутар ыйга биир да дьыала киирбэтэх. Онон бу дьыала барыбыт дьыалата буоларын нэһилиэнньэҕэ өйдөтөр сорук турар.

✦✦✦

Улуус баһылыгын эбээһинэһин толороочу А.А. Бочкарев уматык боппуруоһа олус кытаанах, бүгүҥҥү күҥҥэ саамай ыарахан боппуруоһунан буолар диэтэ, 2000 үтүө дьыалаҕа Искра уонна Бөтүҥ нэһилиэктэрэ үчүгэй саҕалааһынарын бэлиэтээтэ. Халаан уутун боппуруоһугар үлэ утумнаахтык барар, куораттан күн аайы телефоннуллар, Үөдэйтэн уонна Граф Биэрэгиттэн икки киһи куоракка анал үөрэххэ үөрэнэ киириэхтээхтэр. Оччоҕо кинилэр бэйэлэрин нэһилиэктэригэр этэрээт тэринэн халаан уутун кэмигэр көмө оҥоруохтаахтар.

Бэлиэтэннэ В. РЫКУНОВА

ЫРААС, КЫЫННЬАР УТАҔЫ ЫЙМАХТЫАХПЫТ ТУРДАҔА!

Үөдэйгэ газированнай утаҕы кутар сыах үлэтин саҕалааһынын үөрүүлээх түгэнэ.

И. Сивцев коллаһа

Улуу Кыайыы 55 сылын көрсө

ЭСТАФЕТАНЫ — ЭДЭРДЭР ЭРЧИМНЭЭХ ИЛИИЛЭРИГЭР

Е.П. Рожина салайар Хатыҥ Арыы нэһилиэгин ветераннарын сэбиэтэ сэрии, тыыл, үлэ ветераннарын уонна үөрэнээччилэр ортолоругар былааннаах үлэни ыытар. Хаһыат корреспондена Аппааныга сылдьан Евдокия Петровнаттан үлэтин туһунан хаһыат ааҕааччыларыгар кэпсииригэр көрдөстө.

— Евдокия Петровна, нэһилиэк ветераннарын сэбиэтэ ааспыт сылга туох үлэни ыытта?

— Нэһилиэккэ сэрии 7 ветерана хаалла. Арҕаа фроҥҥа сэриилэспиттэртэн биир да киһи ордубата. Япония сэриитин кыттыылаахтара уонна 100-тэн тахса тыыл ветераннара бааллар. Ветераннар сэбиэттэрин үлэтин былааннаан олохтоох дьаһалта, ветераннар улуустааҕы сэбиэттэрэ бигэргэтэллэр. Кинилэр олохторун-дьаһахтарын көрүүгэ, билиҥҥи олоххо интэриэстэрин көтөҕүүгэ, олохторун биир эмэ өттүн чэпчэтиигэ үлэлиибит.

Үгүс кырдьаҕастар кэтэх, баһынай хаһаайыстыбалары тэринэллэр. Онно төһүү күүһүнэн биһиги ветераннарбыт, кырдьаҕастарбыт буолаллар. Аппааны бөһүөлэгэр айылҕа гаана киирэн ордук кырдьаҕастарга, инбэлииттэргэ, кыамматтарга улахан чэпчэтиинэн буолла. Оту-маһы баанынай хаһаайыстыбаларын техникаларынан тиэйэллэр. Олох-дьаһах коммунальнай хаһаайыстыбата сөптөөх төлөбүргэ наадыйар кырдьаҕастарга техниканан көмөлөһөр.

Ветераннар сынньалаҥнарын тэрийиигэ уруккуттан үгэскэ кубулуйбут Өктөөп революциятын бырааһынньыгыттан саҕалаан бары бырааһынньыктары бэлиэтиибит. Кырдьаҕастары чиэстээһин бэрээдэгинэн биэчэрдэри ыытабыт. Сэрии, үлэ, тыыл ветераннарын 60, 70, 80 саастарын бырааһынньыктыыбыт, кинилэргэ сувенирдары туттарабыт.

«Түһүлгэ» диэн ветераннар кулууптарын тэрийбиппит. Онно 30-тан тахса киһи сылдьар. Салайааччы үлэ ветерана, библиотекарь Носкова Клара Петровна ветеран сэбиэтин кыттта бииргэ үлэлиир. М.П. Ильина, А.Н. Алексеева, 70-тан тахсыбыт Н.С. Гаврильев о.д.а. активистарынан буолаллар.

Былырыыҥыттан оскуола оҕолорун ортолоругар үлэни ыытар буоллубут. Сэрии сылларыгар үлэлээбит-хамнаабыт кырдьаҕастарбыт холобурдарыгар ыччаты иитии соруга турар.

— Үөрэнээччилэр ортолоругар туох дьаһаллары тэрийэҕит?

— Олохтоох оскуола администрациятын, иитэр үлэҕэ завуһун, кылаас салайааччыларын кытта сүбэлэһэн үлэни тэрийэбит. Ону К.П. Носкова сүрүннүүр. Былырыын оскуолаҕа 400-тэн тахса оҕону түмэн, 5-6-7, 8-9, 10-11 кылаастары бөлөхтөрүнэн арааран ветераннары уонна оскуоланы бүтэрээччилэр идэлэрин талалларыгар көмөлөһөр иннитэн специалистары кытта көрсүһүүлэри тэрийбиппит.

— Ветераннар улуустааҕы I спартакиадаларыгар эһиги нэһилиэккит хайдах кыттыбытай?

— 1998 с. Партизаҥҥа ыытылларыгар ветераннар I спартакиадаларыгар биһиги кырдьаҕастарбыт И.И. Слепцов эрдэттэн бэлэмнээн ситиһиилээхтик кыттан бастаабыттара. Курустаал кубогынан, дипломнарынан наҕараадаламмыппыт. Ону олохтоох оскуола музейыгар биэрбиппит.

— 2000 сылга ветераннарга туох үлэни былааннаабыгыт?

— Быйылгы үлэбитин Улуу Кыайыы 55 сылыгар аныыбыт. 5-6 кылаас үөрэнээччилэригэр «Эн төрөөбүт нэһилиэгин историятын төһө билэҕин?» диэн конкурсу ыыттыбыт. Ол түмүгүнэн бастыҥнар үлэлэрэ оскуола музейыгар уурулуохтара. 7-8 кылаастарга «Кыайыыга кыныттаабыт ырыалар уонна хоһооннор» диэн кылаас чаастара тэрилиннилэр. Кыайыы күнүн көрсө нэһилиэккэ баар пааматыннъыктары сөргүтүөхпүт. Ыам ыйын 9 күнүн иннигэр бэйэбитигэр сэрии уонна тыыл ветераннарын чиэстиэхпит. Үрдүкү кылаастар үөрэнээччилэрэ нэһилиэк биллиилээх дьоннорун кытта көрсүһүөхтэрэ.

Кыһыҥҥы өттүгэр кырдьаҕастар фестивалларыгар бэлэмнэммиппит. Аны сайын сааһырбыт дьон II спартакиадалара биһиэхэ ыытылларынан былааннаахтык бэлэмнэниэхпит. Аны күһүн ийэлэр уонна сааһырбыт дьон күннэрин бэлиэтиэхпит.

Быйыл күһүн отчуоттуурбыыбардыыр мунньаҕы ыытыахпыт. Онно нэһилиэк ветераннарын сэбиэтин түөрт сыллаах үлэтин дьүүллэһиэхпит, саҥа састаабы талыахпыт.

— Сэрии сылларын ыар оскуолатын ааспыт, кыра эрдэхтэриттэн хара үлэҕэ эриллибит, оҕоҕу үчүгэйдик билэр ветераннар үгүстэрэ кэтэх хаһаайыстыбаны тутан, оҕолоругар-сиэннэригэр күүс-көмө буолаллар. Ону сырдат эрэ?

— Биһиги ветераннарбытыгар 300-кэ ынах сүөһү, 60-са сылгы баар. Аастыт сайын 500-кэ тонна оту оттоотулар. Итиннэ хортуоппуйу, оҕуруот аһын эптэххэ үгүөрү соҕус көмө буолуон сөп.

— Эн наар ветераннарыҥ эрэ туһунан кэпсээтиҥ. Эһиги кэргэҥҥинэн Дмитрий Алексеевичтыын 5 ынаҕы иппиккит хас да сыл буолла. 2000 сылга кэтэх хаһаайыстыбаҕытыгар туох уларыйыы баарый?

— Урукку сылларга биэс ынаҕы ыырбыт. Ол үүтүнэн-аһынан түөрт ыал бэйэбитин көрүнэн олоробут. Күһүнүн арыы хаһаанан туораттан эбиммэппит. Сайынын үрүҥ ас дэлэйигэр оҕолорбут, сиэннэрбит абыраналлар. Аны сайылыктааҕы ыалларбытын сибиэһэй үүтүнэн, сүөгэйинэн хааччыйабыт. Кыра да буоллар ити эмиэ туһа.

Быйыл биир тыһаҕаспыт төрөөтөҕүнэ алта ынахтанар буоллубут. Оту бэйэбит оттуубут. Онон сүөһүлэрбитин иитэр былааннаахпыт.

— Евдокия Петровна, ветераннарыҥ сэбиэтин үлэтин туһунан кэпсээпиҥ иһин баһыыба, Улуу Кыайыы 55 сылыгар үлэҕитигэр-олохтутугар ситиһиилэри, доруобуйаны баҕарабын.

Кэпсэттэ
В. СЫРОМЯТНИКОВ

ҮТҮӨ КИҺИ ҮҺҮН ОЛОҕО

Мин бу суруйан эрэр киһим төһө да күн сириттэн бардар, кини туһунан бэйэм ис санаабын таска таһаарарга быһаарынным.

Нам улууһун хоту нэһилиэгэр эрэйдээх суоллаах-иистээх Арбын нэһилиэгин биир ытыктабыллаах киһитин Иванов Николай Васильевич туһунан кэпсиэхпин баҕарабын. Төһө да кыра саастаах буолларбын сэрии сылларын бу баар курдук өйдүүбүн. Сорох чулуу дьоммут 1941 с. уоттаах сэриигэ бастакы хомуурга барбыттара, үгүстэрэ 1942 с. бэс ыйыгар ыҥырыллыбыттара. Мин аҕам Жирков Яков Павлович, таайым Иванов Семен Васильевич , тас аймах киһибит Бугаев Егор Данилович биир тэлгэһэттэн ийэ дойдуларын көмүскэлигэр айаннаабыттарын умнубаппын. Дьэ, ол 1942 сылтан Арбын Ворошилов аатынан колхоһу эдэр киһи иилиэ-саҕалыа диэн колхоз председателэ Бугаев Федот Прокопьевич бараары туран колхоз бэчээтин Николай Васильевич Ивановка туттарбыта. 3 кылаас үөрэхтээх Николай Васильевич колхоз председателэ буолан оҕону, дьахтары, оҕонньоттору аттаран үлэлэппитэ. Ыар кэмҥэ биир да киһи-сүөһү өлбөккө, аччыктаабакка 1946 сылга диэри председатель үрдүк чиэһин толорбута.

Уоттаах сэриигэ барбыт дьонун кэриэһин толорон от оттоон, сүөһү-сылгы иитэн, бурдук үүнпэрэн оҕонньоттору балыктатан кыра да буоллар дохуот үллэстэн, эт-арыы, бурдук түҥэттэн бачааҥҥа диэри олордохпут.

1943 сыллаахха Уус-Алдан, Чурапчы курдук ыраах сирдэртэн ыаллар көһөн кэлбиттэрэ. Олору кытта кыра да буоллар оту-маһы, аһы-таҥаһы ылсан-бэрсэн сэрии бүппүтүн кэннэ махтанан дойдуларыгар барбыттара.

Ол саҕана туох барыта бобуулаах, суут-сокуон кытаанах кэмэ этэ. Ону өйдөөн дьон туһа диэн кыра да буоллар от, бурдук биэрэн өллөйдөөн биир да буоллар кэтэх ынахтаах буолалларын хааччыйан элбэх оҕолоох эмээхситтэр билигин да махтана ахталлар. Бэйэтэ айылҕаттан айдарыллыбыт талаанынан тимирмас ууһа этэ. Ол иһин тыа хаһаайыстыбатын массыыналарын өрөмүөннүүрэ. Кини хаалтыс баанан хонтуораҕа олорбот этэ. Барытын бэйэтэ тэҥҥэ үлэлиирин, сүүрэрин-көтөрүн билигин кырдьаҕастар сөҕөн-махтайан, кэпсиллэр.

Н.В. Иванов 1946 сылтан биригэдьиирдээбитэ. Тутууну кыайа-хото ыыппыта, кирпиччэ үктэтэн оһох бөҕөнү оҥорбута. Мин баар-суох соҕотох таайым Иванов Николай Васильевич быйыл күүһүн балаҕан ыйыгар 82 сааһыгар үйэ бүтэһик кэмигэр атаҕар тура сылдьан, үлэхамнас бүтүүтэ тыаһа-ууһа суох хомунан өлөн туораата.

Биһиги элбэх төгүрүк тулаайах оҕолор кини үтүөтүнэн-өҥөтүнэн киһи-хара буолбуппут. Ол иһин таайбытыгар махталбыт улахан. Үтүө саналаах киһи уһун олоҕу олорон, үйэтин дьон туһугар анаабыт таайым кэриэс тылын истэн, сүрдээхтик хараахынным. Хаһан даҕаны дьон-сэргэ туһугар үлэлээбитим-хамсаабытым диэн өҥө туттубат этэ. Өлөөрү сытан өссө ситэ илик үлэ хара баһаам диэхтээбитэ. Төһө да өлөөрү сыттар өйө-санаата үлэ туһунан этэ.

Сэрии алдьаппыт олоҕун чөлүгэр түһэриигэ харытын ньыппарынан, чэрдээх илиитинэн үмүрү-хомуру тутан үлэлээбит тапталлаах уонна ытыктабыллаах таайбыт олоҕун оҕолоро, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ салгыыллар.

Г. ФИЛИППОВА,
үлэ, тыыл ветерана.
Нам с.

КЫАЙЫЫ КҮНҮГЭР АНАННА

Соторутааҕыта Нам с. норуот айымныытын уонна сыннъалаҥын киинигэр, Улуу Кыайыы 55 сылыгар аналлаах үөрэнээччилэр хоровой коллективтарын көрүү-конкурса ыытылынна.

Онно улуус оскуолалара кыра (1-4 кыл.), орто (5-8 кыл.), үрдүкү (8-11 кыл.) бөлөхтөргө арахсан күрэстэстилэр.

Кыраларга Нам I сүһүөх оскуолатын үөрэнээччилэрэ (сал. В.Е. Егоров), орто саастаахтарга улуус киниттэн уолаттар хордара (сал. Е.А. Кутукова) бастаатылар.

Көрүү-конкурска 6 оскуола кытынна. Үрдүкү кылаастарга биир даҕаны коллектив кэлбэтэ.

Бэйэ информ.

Хаартыскаҕа: көрүү-конкурс үгэнэ.

ДОЙДУТУН КӨҺҮЛҮН КӨМҮСКЭСПИТЭ

Партизаннаҥа олорор Аҕа дойду Улуу сэриитин активнай кыттыылааҕа 78 саастаах Баһылай Таастаахха Алын Соһу аҕа уһугар колхозтаах Балбаара, Уйбаан Муксуновтарга төрөөн оҕо сааһа бу кэрэ айылҕалаах, ньургуһун, таҥара кийиитэ, сардаана сибэккилэринэн киэргэммит көнө сыһыылардаах, тунаа маҥан, дьулугур хатыҥнардаах, түгэҕэ көстөр ыраас уулаах эбэлэрдээх дойдуга ааспыта.

Сытыы-хотуу, үөрэххэ тардыһар уолчаан Өргөлөөх начальнай оскуолатын бүтэрбитэ. Салгыы үөрэнэр кыаҕа суох буолан Тельман аатынан колхозка үлэ бурҕалдьытын эрдэ кэппитэ. Оҕус муннун «тойонун» дуоһунаһыттан саҕалаан, үлэ оскуолатын кылааһын кирилиэһин дабайбыта.

Итинник үлэлии-хамсыы, кыһалҕата суох олордохторуна, Саха сирин саргылаах сайынын оройугар, дойдубутугар өстөөх сэриинэн саба түспүтүн туһунан уолҕамчылаах сурах сири-дойдуну тилийэ сүүрбүтэ.

Уоттаах сэрии саҕаламмыта иккис сылын сайыныгар, атырдьах ыйын ортотун диэки, сиһин этэ сиппит, буутун этэ буспут Баһылай бастакы хомуурга сэриигэ барбыт дьону солбуйан Орто Олох диэн сир Соһутугар оту бугуллаан баран киэнэ отуутугар тахсыбыта икки ыҥырдаах ат бааллан тураллара. Отууга колхоз председателэ Ньукулай Муксунов уонна ороруонтан Лэгэнтэй Шапошников бааллара. Дьоно: «Дьэ, Баһылай, эйиэхэ бэбиэскэ кэлбит. Хомуна охсон биһигини кытта барсаҕын», — дэспиттэр. Ньукулайдаах охсоччулар звеноларыттан эмиэ сэриигэ ыҥырыллыбыт Борокуопай Зыряновы ылан, мунньууга сылдьар аты сыбыдахтыы мэҥэстэн уолаттары илдьэ барбыттара.

Армияҕа ыҥырыллыбыттар Дьокуускайтан «Ленин» борохуотунан, Уус-Куттан массыынанан Заярскайга, онтон Ангаранан борохуотунан Усольеҕа, сатыы Мальтаҕа тийиттэрэ. Онно тыа хаһаайыстыбатыгар, мас кэрдиитигэр үлэлээбиттэрэ. Кинилэргэ байыаннай форма, биэстии ботуруоннаах бинтиэпкэ биэрэн үөрэппиттэрэ.

Саҥа дьыл саҕана чаастарын аһаҕас табаарынай вагоннарга олордон арҕаа атаарбыттара. Эрэйдээхтик, бэрт уһуннук айаннаан сэрии бара турар Смоленскай уобалаһыгар тийиттэрэ.

— Оччолорго төһө да кыһын ортото буоллар хаар уулла турара. Хаатыҥкабыт илдьи сытыйан эрэйдиирэ. Саха сирин тымныытыгар үөрэммит эдэр уолаттар кыһаллыбат курдук этибит, — Баһылай оҕонньор өрдөөҕүтэ ааспыт уораннаах кэмнэрин ахтар.

Биирдэ стройдаан уһуннук хааман байыаннай чаастан тэйиччи мас ыскылаакка тиийбиттэрэ. Ыскылааттан тимир кааскалары түҥэппиттэрэ. Эмиэ онно бары тэҥ кэккэнэн туран бирисээгэ биэрбиттэрэ.

Өстөөх төннөрүн батыһан кыралаан иннилэрин диэки сыҕарыйбыттара. Олунньу ортотун диэки чугастааҕы дэриэбинэни өстөөхтөн босхолуурга бирикээс кэлбитэ. Онно бэлэмнэнэн киэҥ сыһыыларынан, хойуу мастаах ойуурдарынан дэриэбинэ туһаайыытынан киирэн испиттэрэ.

— Биир ойуур иһигэр саллааттар кулуһуннарга чэйдэрин оргуталларын, күөстэрин буһарыналларын көрбүппүт. Кинилэри аанан аҕыйах алдьаммыт дьиэлэрдээх кыра дэриэбинэни көрбүппүт. Эргиччи ытыалаһыы иһиллэрэ, — диир сэрии ветерана.

Сарсыарда отделениелартан биирдии киһини ботуруон аҕалтара ыыппыттара. Онно Баһылай түбэһэн биир мас дьааһыктаах ботуруону олус ыарырҕатан, сэниэтэ-сээбэһэ эстибитин курустук ахтар. Иннилэригэр баар хотоолу саллааттар сыппыт сирдэриттэн ойуур күлүктүүрэ. Батальон командира дэриэбинэҕэ кимэн киирэргэ бирикээс биэрбитэ. Саҥа хоҥнон эрдэхтэринэ аны: «Кругом!» хамааанда кэлбитэ. Уоттаах сэриигэ киирэргэ бэлэм испит буойуннар эргиллэ биэрээт төттөрү хаампыттара. Ыраас хонууга кэлиилэригэр ытыалаһыы хойдубута. Буулдьа тыаһа «чуубурҕас» буолбута. Саллааттар хаарга хаптайбыттара. Баһылайдаах роталарын командира баһырбыта. Кылгастык да буоллар бэлэмнэммит, сүрдэрин-куттарын баттатан уһуннук кэтэспит сэриилэрэ илэ-бодо саҕаламмыта.

Иннилэринээҥи дэриэбинэ алдьаммыт таас дьиэлэригэр хорҕойбут өстөөхтөр тохтоло суох уоту аспыттара. Чугаһаатахтарын ахсын граната-лар, снарядтар эстэннэр ийэ сирдэрэ тымныы ууну испит сылгы курдук дьиҥиһийбэхтээн ылбыта. Тула тыас-уус, ыһыы-хаһыы үксээбитэ. Уот холорук оргуйбута. Санаата түһэн дьөлө сөҥөдүйбүт киһилии ыыспаран турбут салгыҥа сэрии буруотатараата эбиллэн, күн уота өлбөөдүйбүтэ. Өлөр өлүү киһиэхэ күүһү-күдэҕи эбэр, өйү-санааны дьэҥкэрдэр эбит. Бу ыксаллаах түгэҥҥэ саллааттар хахха сирдэри булбуттара. Күлүккэ, оҥхойго хорҕойбуттара. Биир умуһахха Уйбааннаах бэһиэ сыппыттара. Эмискэ аттыларыгар хатан тыас хабылла түспүтэ. Соһуйан тулаларын көрүммүттэрэ. Биир саллаат тимир кааскатын бүүрүгүн буулдьа эмти көппүт. Ити аата өлүү дэгиэ тыҥырахтара кинилэртэн арахпат. Хас биирдиилэрин чыпчылҕан түгэнигэр илдьэ барар кутталлаах. Дьэ, дьулаан! Умуһахтарын иһэ сииктээх. Хамсаабакка сытар киһиэхэ тымныы. Балачча бириэмэ биллибэккэ ааспыта. Баһылай нухарыйан ылбыта. Биирдэ уһуктан кэлбитэ Ньурбаттан сылдьар Сэмэнниин иккиэйэҕин хаалбыттар. Ытыалаһыы намыраабытын билэн дьоннорун көрдүү бараргa сүбэлэспиттэрэ. Бинтиэпкэлэрин бэлэмнии тутан, сэрэхтээхтик иннилэрин диэки сыҕарыйбыттара. Тула өлбүт дьон сыталлара. Ол истэхтэринэ кинилэртэн чугас снаряд эстибитэ. Сэмэн кыламмытынан олоро түспүтэ. Баһылай өйүгэр: «Доҕорум табылынна, хайдах буолабыт», - диэн санаа охсуллубута. Киһитин тардан көрбүтэ туох да буолбатах, бэрт сымсатык ойон турбута.

Ити маахайдана сылдьан роталарын дьонугар кэтиллэ түспүттэрэ. Кинилэртэн чугас дэриэбинэ дьиэлэрин түннүктэринэн немецтэр элэҥнэһэн көстөллөрө. Автоматынан, пулеметунан бокуойа суох ыталлара. Ротаттан элбэх киһини охторбуттара. Саха уолаттара, булчут удьуордара, кураанахха ыппатахтара.

Олунньу 24 күнэ. Сэрии сэрии курдук. Биирдэ эмэ намыраан ыла-ыла, сэниэ ылбыттыы, өссө сэтэриир. Баһылай хаарга дьөлө түһэн сытан нухарыйан түүлүгэр төрөөбүт Таастааҕар тиийбитэ — сайын өрөгөйө эбит. Кустаабыт, хаастаабыт, андылаабыт Өргүөт эбэтин, куобахха сааламмыт Оноо, Күөрэһэ систэрин, Сүллэх, Ханчалы үрэхтэри көрдө. Төрөөбүт дойдутун сайынын куйааһа тугун итиитэй? «Абытыый, абытай», — Баһылай сарт түспүт көлөһүнүн уҥа илиитин харытынан туора соттор уонна уһуктан кэлэр. Уонунан суукка итии дьиэҕэ киирбэтэх, чараас таҥастаах киһи исиһиттэн титирээбит. Дьиибэтэ баар, сэриигэ киһи төһө да тоҥнор-хаттар саатар тумуу киирбэт.

Сэргэхсийэн тула өттүн көрүммүтэ ытыалаһыы өссө күүһүрбүт. Снарядтар эстэллэрэ хойдубут. Өстөөхтөр хантан уоту аһаллара үчүгэйдик көстөр. Баһылай бинтиэпкэтин сулбу тардан ылан өстөөх саһа сытар сирин кыраҕы хараҕынан кыҥаабытынан барар.

Балачча уһуннук ытыалаһан баран биирдэ өйдөөн көрбүтэ кинини көрдө-көрбүтүнэн өстөөх самолета көтөн иһэр эбит. Куһу-хааһы күөрэтэ үөрүйэх киһи самолету сыалыгар киллэрээт, ытыалаабытынан барар. Онно көрдөҕүнэ самолеттан 3-4 хара туораах бытарыһа түһэн улам чугаһаан, улаатан испиттэрин өйдүүр. «Бэйи, ити туохтарый? Арба буомбалара...» - диэн иһэн сир-халлаан хайдар тыаһыттан өйүн сүтэрэр. Биирдэ өйдөнө кэлбитэ нуучча саллааттара саҕатыттан ылан буомба умуһаҕар соһоллор. Хааннаах хаатыҥкатын устан, бааһырбыт атаҕын бэрэбээскилииллэр. Киһи тулуйбат ыарыыта уҕараабытыгар Баһылай кыратык нуктаан ылар. Уһуктубута аттыгар Ньурбаттан сылдьар Уйбаан уол баар эбит. Кини эмиэ атаҕар бааһырбыт. Ити курдук төһө уһуннук сыппыттарын өйдөөбөт. Арай взводун командира лейтенант Игнатий Дорошенко Кэбээйи уолунаан Өлөксөйдүүн суухара бөҕөнү аҕалбыттар. Баһылайдаах суухаранан үссэммитэ буолан баран кинилэри эмтиир сиргэ илдьэллэригэр көрдөһөллөр. Дьоннороо баралларын кытта сотору буолаат хайыһар салааскалаах икки санитар кэлэн бааһырбыттары тылга таһааралар. Салааскаҕа сытан көрдөхтөрүнэ өлбүт саллааттары, офицердары тус-туһунан чөмөхтөөбүттэр. Ытыалаһыы аҕыраабыт. Киһи өлүүтүнэн сылыктаатахха Баһылайдаах чаастара эстибит быһыылааҕа.

Бааһырбыттары сыарҕалаах акка тиэйэн медпуунҥа илдьэн операция оҥорбуттара. Итинтэн салгыы Баһылай үс госпиталга сытан эмтэнэн, 1943 с. балаҕан ыйыгар 1 күнүгэр Иркутскай куорат байыаннай госпиталыгар киирбитэ. Кэлин бааһырбыт атаҕа муостуйан илии-атах үлэҕэ сылдьыбыта. Онтон медицинскэй комиссияҕа көрөн 20-чэ киһини Забайкальскай байыаннай уокурукка байыаннай ыскылааты харабыллаппыттара. Кинилэр сулууспалаабыт чаастара Японияны утары сэриилэһэн, Баһылай Муксунов Германияны уонна Японияны кыайыы иһин медалларынан наҕараадаламмыта.

Кини 1945 с. алтынньыга дойдутугар кэлбитэ. Таастааахха Тельман аатынан колхозка завхоһунан, 20-чэ сыл сылгыһытынан, «Нам» совхоз отделениетын биригэдьиирин солбуйааччынан, атыылаааччынан, землемеринэн эҥкилэ суох үлэлээн дьонун-сэргэтин махталын ылбыта. Сир картатын оҥороччуларга үс сыл сирдьитинэн сылдьан төрөөбүт Таастааҕын сирин-дойдутун картаҕа киллэртэрбитэ.

Армия кэнниттэн Пелагея Новгородовалыын алаһа дьиэ тэринэн, аал уоту оттубуттара. Элбэх оҕолонон-урууланан, ыал буолан дьон тэҥинэн бырбааччы олорбуттара.

В. СЫРОМЯТНИКОВ

Суон ойуур күрдүк дүрдэ буол,
Халыҥ ойуур күрдүк хахха буол

КҮҺАХ

Туоһулуур — сыыппара

БЭРДЭ СУОХ БЭРЭЭДЭК

— 2000 сыл ,бастакы үс ыйыгар улуус үрдүнэн барыта 538 киһи административнай миэрэҕэ тардылла охсубут;

— ол иһитттэн 424 киһи общественнай миэстэҕэ, дьиэлэригэр арыгылаан түбэспиттэр;

— дьиэҕэ-уокка айдааран, содуомнаан 90 киһи милицияҕа аҕалыллыбыттар;

— аҕыс киһи бытархай күлүгээннээһин иһин 15 сууккаҕа хонон тахсыбыттар;

— 13 киһи милиция сотрудниктарыгар өрөлөһөн, араас эппиэтинэскэ тардыллыбыттар;

— ити кэмнэ милицияҕа түбэһии: үлэтэ суох дьон — 291 (о.и. сорохтор хастыыта да түбэспиттэр), МУ НУ ЖКХ — 25 киһи, НУСР-тан — 16 курсант, НПУ-тан — 7 студент, улусПО-тан — 5, алмааһы кырыылыыр заводтан — 4, инбэлииттэр — 4, «Промкомбинат» АО-тан, норуот айымньытын, сынньаланҕын киниттэн —3-түү, Лесхозтан — 2 киһи уо.д.а. тэрилтэлэртэн, бөһүөлэктэртэн биирдиилээн дьон киирэн тахсыбыттар;

— 230 киһи суол бырааабылатын кэһэн миэрэлэммит;

— баһаарынай сулууспанан дьиэҕэ-уокка баһаартан сэрэхтээх буолуу бырааабылатын кэһэн 16 киһи ыстараапта-ммыт;

— атыы-эргиэн бырааабылатын кэһэн уонна түүҥҥү өттүгэр арыгынан эргиэн 32 киһи араас өрүттээх миэрэҕэ тардыллыбыт, икки атыы-эргиэн туочукатыгар көҥүлэ суох арыгы атыылаабыттара биллибит;

— 66 л. арыгы, о.э. 5593 солк. суумалаах «кыраадыстаах ас» былдьаммыт;

— 75 оҕо арыгылаан милиция.отделыгар аҕалыллыбыт, онтон 29-һа кыыс (1999 с. устата барыта 83 оҕо түбэспит);

— сокуоннай саастарын туола илик оҕолорунан 6 холуобунай буруй (былырыын — 4) таһаарылыына;

— 9 оҕо бытархай күлүгээнистибэни оҥордо;

— 4 оҕо кыра уорууга буруйданна;

— оҕолоругар болҕомто уурбатахтарын, көрбөтөхтөрүн иһин 10 төрөппүт ыстараапта-нна.

— сокуоннай саастарын туола илик оҕолору арыгылатыы иһин 11 киһи эппиэккэ тардылынна;

(Нам ИДьУО-тун общественноска куттал суох буолуутун милициятын ыспыраапкатыттан)

АРЫГЫЛААҺЫНЫ УТАРЫ КҮҮСПҮТҮН ТҮМТЭХПИТИНЭ...

ИДьУО биир улахан подразделениетынан тоҕус сотрудниктаах общественноска куттал суох буолуутун милиция буолар. Бүгүҥҥү туругунан 2 вакансиялаахтар. Бу подразделение начальнига, ИДьУО начальнигын солбуйааччы С.И.Эверстов үлэлэрин туһунан санаатын маннык үллэһиннэ:

— Арыгылааһын наһаа маассабай көрүҥнэннэ, ордук ыччат ортотугар. Аспыт сыллаахха улууска 182 холуобунай дьыала тэриллибититтэн, 131-рэ отутугар диэри саастаах эдэр дьонунан оҥоһуллубута. Сокуоннай сааһын туола илик 31 оҕо буруйга-сэмэҕэ тардыллыбыта, онтон биирэ кыыс. Кэлиҥҥи кэмнэ сокуоннай саастарын туола илик оҕолор буруйу оҥоруулара, арыгылааһыннара, административнай бэрээдэги кэһиилэрэ улаатта. Ону сэргэ дьиэ кэргэннэ арыгы иһии түмүгэр, о.д.а. төрүөттэринэн быһахтаныы, сүгэлэнии,кырбааһын элбээн иһэрэ киһини дьиксиннэрэр. Аҥардас бу сыл бастакы кварталын түмүгүнэн буруйу оҥоруу ахсаана аспыт сыллаҕы ити кэм көрдөрүүтүн аһара түстэ.

Инники өттүгэр төрөппүт оҕотун иитиитигэр, көрүүтүгэр улахан болҕомто уурулларын ситиһиэхтээхпит. Республикабыт Правительствотынан бигэргэтиллэн «Үөрэнээччи кодекса» ылыныллыбыта. Онно этиллэринэн оскуола оҕолоро кыһыҥҥы кэмнэ киэһэ 10 чаас кэннэ бэйдиэ сылдьыа суохтаахтар, сайынын — 11 ч. кэннэ. Оскуолаларга ханнык баҕарар куруһуоктар, секциялар хойутаатаҕына киэһэ 9 ч. 30 мүн. аһарбакка бүтүөхтээхтэр. Итиннэ туорааһын бэрээдэгинэн оскуола администрация, үөрэх управлениета суолталаах мероприятиелларга бэйэлэрин эппиэтинэстэригэр бирикээс таһааран уһатыахтарын сөп. Хомойуох иһин,ити сокуон тутуһуллубат, үчүгэйдик үлэлии илик.

Милицияҕа түбэспит оҕолортон 70-80 бырыһыаннара дьонноругар этэн барбыттыы тыллаһаллар. Сорохтор арыгылаан, атыттар испэтэх да буоллахтарына хампаанньаҕа сылдьан түбэһэллэр. Оҕолорго, 21 саастарын туола илик эдэрдэргэ арыгыны атыылыыр бобуллларын туһунан сокуону сорох чааһынай, коммерческай, государственнай да маҕаһыыннар тутуспаттар. Холобур, «Улей», «Хотой», «Гермес», «Ураанхай», Граф Биэрэгинээҥи, Никольскайдаары о.д.а. маҕаһыыннар билиннилэр. Харчы эрэ киирдин диэн түбэһиэх атыылыыллар. Итиннэ сэрэтии да, ыстараапта-ааһын да бэриллибитэ. Онон оҕолор хантан баҕар көҥүл атыылаһан арыгылыыллар, табахтыыллар. Оннук сылдьан араас буруйдары оҥороллор, оҕолор көҥүл күүлэйдиллэр. Оттон үгүс төрөппүт оҕолорун итинник сырыытыгар болҕомтотун уурбат. Сорохтор көрө-истэ сылдьан оҕолоругар өйдөтөн, сэрэтэн биэрбэттэр, буойбаттар, буолуохтааҕын курдук ылыналлар. Эбэтэр төрөппүт оҕото ол эдьиийин дуу, эбэтин дуу аахха тиийбитин-тиийбэтэҕин интэриэһиргэбэт. Ырытыы көрдөөрүнэн арыгылааһын уонна күлүгээнистибэ оҥоруутугар сүрүн өттүгэр харчылаах дьон оҕолоро түбэһэллэр, оттон уорууга — тиийиммэт дьоннордоохтор. Аны наркомания үөдүйэн эрэр. Нам селотугар оҕолор көлөппүнэ булкааһыктаах табаҕы тардыыга түбэстилэр. Бу өттүгэр болҕомтобутун эмиэ уурабыт, итиннэ бары кыһаллыахпытын наада.

Нам селотугар аһыырсиир дьиэ кэргэттэр суох буолбатахтар, баалларр. Социальнай өттүнэн кыамматтар эмиэ. Сорох ыал аһыыр астара да суох буолар. Аны эдэр ыаллар үлэлиир үлэлэрэ суох. Итинник олох-дьаһах күһэйэр ыарахаттара буруй оҥоһуллуутугар эмиэ дьайаллар.

Аны бу саастан саҕалаан бултуур булпут — куһа-хааһа, балыга, күндү түүлээҕэ...— барыта төлөбүрдээх, лицензиялаах буолаары турар. Бу хайыстаҕа туугу да билбэккэбит олорон хааллыбыт. Оҕо 14 сааһын туоллаҕына охотбилиэт ылан, аҕатын кытта бииргэ сылдьан бултаһыан сөп, балыкка бэйэтэ туспа сылдьан илимниэн син. Сорохтор ону эмиэ ситэ билбэттэр. Улуустааҕы охотобщество тугу да үлэлээбэт, дьиэтэ мэлдьи хатааһыннаах. Участковай, саа туттуутугар көҥүлү биэрэр инспектордары кытта сибээһэ суох. Экология хайысхатынан ылыллар сокуон үлэлээн бардаҕына ким баҕалаах, саалаах бултуу-алтыы тахсыа. Арыгылааһыны кыайбакка сылдьар кэммитигэр ити түбэлтэҕэ саа туттуулаах буруйдар элбиэхтэрин сөп. Арыгылыыр аҕалар, эдэр дьон бырааптарын быһыыга болҕомто суох (административнай комиссияҕа). Итирик суоппардар уруулга олороллор. Итинтэн сиэттэрэн араас суол быһылааннара тахсаллар, ыар буруйдар оҥоһуллаллар.

1996 сыллаахха общественность милицияны кытта бэрээдэги тупсарыыга бииргэ үлэлээһинин туһунан Президеммит уураах тахсыбыта. Ол 1998 с. Правительствонан бигэргэнэн саҥардыллан бэриллибитэ. Нэһилиэктэр баһылыктарыгар хаста да эппитим, хайа да баһылык болҕомтотун уурбата. Общественнай түмүүлэри кинилэр түмэ тардан үлэлэтиэхтээх этилэр. Кинилэргэ улахан боломуочуйа бэриллибитин туһамматылар. Ол эрээри сорох нэһилиэктэргэ хамсааһыннар бааллар. Хамаҕаттаҕа «Арыы Тиит» түөлбэ бэрээдэги көрүүгэ ылсан эрэрэ атыттарга холобур буолуо. Кинилэртэн үс киһи общественнай инспектор быһыытынан дастабырыанньалары ыллылар. Онон браконьерствоҕа, экологияҕа кытта ороохор бырааптаннылар. Уопсайынан улуус үрдүнэн 20-тэн тахса киһи общественнай инспектор дастабырыанньатын тутта. Хатыһар орто оскуолата участковай инспекторы кытта ыкса сибээһи тутуһарын бэлиэтиэхпин баҕарабын.

Административнай комиссиялары отчуоттатары мэлдьи туруорсабын, оччоҕуна улахан дьайыылаах буолуо этэ. Үөдэйгэ, Модукка, Партизаҥҥа административнай комиссиялара балайда үлэлэһэн эрэллэрин хайгыахха сөп. Дьиҥэр кинилэр участковай инспектордар курдук бырааптаналлар. Табаарыстыы сууттары сөргүтүөххэ наада. Нэһилиэктэргэ баһынай хаһаайыстыбалар бэйэлэрин үлэһиттэрин ортотугар иитэрөйдөтөр үлэни ыытыахтаахтар, көрүөхтээхтэр.

Быйыл прокуратураны кытта бииргэ нэһилиэктэртэн дьахталлар, аҕалар сэбиэттэриттэн түмэн семинар ыыттыбыт. Онно сокуоннары билиһиннэрдибит, үгүстэр соһуйдулар. Уопсайынан арыгылааһыны утары күүспүтүн холбоотохпутуна, аччатыахпытын син. Оччоҕуна буруйу оҥоруу да намырыа этэ. Бары общественнай түмсүүлэр, тэрилтэлэр ыкса биир хайысханы тутуһуохтаахтар. Онон дьарыктаах буолуу киинэ, дьиэ кэргэн отдела, үөрэҕирии управлениета, дьахталлар сэбиэттэрэ, аҕалар түмсүүлэрэ, КДН, административнай комиссиялар о.д.а. ИДьУО-ны кытта бииргэ үлэлээтэхтэринэ күттүөннээх түмүк көстүө.

***

2000 с. үс бастакы ыйыгар милиция сотрудниктарынан араас көрүҥнээх бэрээдэги кэһии түмүгэр 23 тыһ. 614 солк. суумалаах ыстараап түһэриллибит. Онтон 5 тыһ. 274 солк. төлөммүт. Сорох дьон милицияҕа бастакы киириилэригэр сэрэтии бэриллэр эбит. Үлэтэ, дьарыга суохтар, тиийиммэт, элбэх оҕолоох ыалтан эмиэ түбэһэллэр. Ыстараапта-рын кыайан төлөөбөттөр, үлэлиир да дьон эмиэ. Үгүс өттүгэр 18-тан 30-гар диэри саастаах эдэр дьон буолаллар.

Уопсайынан арыгылааһын элбээн иһэрэ, онтон сылтаан бэрээдэк сатарыйыыта, содула улаатар. Үөһэ ахтыллыбыт бары кэриэтэ сыыппараларга алдьатыллаах ас — арыгы сыһыаннаах. Маҕаһыыннар тастарыгар буорайбыт бодолоохтор хас кэлбити-барбыты манаһа көрөллөр...Күрүлүүр күнүс үлэлээбэт ыччат арыгыны, пиибэни куолайыгар куттар... Уулуссаҕа тэлиэсбалаас дайбаабыт бөлөҕүнэн сылдьар бөтөстөр бөтөнкөйдөһөллөр...Оҕолор да халыҥ үөрдэрэ халҕаһалыы хаамар...Дьахтарыттан, оҕотуттан тутулуга суох кими баҕарар көҥүл кырбааһын, быһахтаныы, өлөрсүү арыгы ааннаабыт олоҕор күннээҕи көстүүгэ кубулуйда... Ити көстүүттэн бары да соһуйбат буоллубут...

Балаһаны К.ОЛЕСОВ бэлэмнээтэ

Мин маннык санаалаахпын

БУРУЙДААХТАРГА УЛАХАН ЫСТАРААБЫ ТҮҺЭРИЭХХЭ

Ханна да буоларын курдук биһиги улууспутугар ыччат ортототтан бэрээдэги кэһии таһаарылла турар. Ол курдук, куорат дьоно күүлэйдии кэлэр буоллахтарына хойутаан быстарыа суохтаахтар: мыраан үрдүгэр 1 №-дээх поска кичэллээхтик бэрэбиэркэни аахаллар, туох баар көмүскэнэр сэптэрин-сэбиргэллэрин тутан ылаллар. Дьэ мантан ыла сэрэх айан саҕаланар. Эдэр дьон суолга тоһуйан тобурҕатан биэрэллэр. Суолга ороспуойдаахынҥа кыргыттар массыына тохтотооччу буолан кыттыһаллара хомолтолоох. Тохтооботоххуна массыынаҥ алдьанар. Итинник уончаҕа тиийэр түбэлтэ суолга таҕыста, ордук чаастатык Хамаҕаттаны аахыыга. Балыыһаҕа ыйы-ыйынан сытан эмтэниэххэ диэри кырбыыллар. Охсуллан-тэбиллэн, үөҕүллэн куораккa куоппут элбэх. Сыл аҥарыттан ордук кэмнэ ити дьарык тохтуу илигэ киһини дьиксиннэрэр.

«Бэрээдэги көрүүгэ нэһилиэнньэ кыттыытын туһунан» 1996 с. ахсынньы 3 күнүгэр тахсыбыт сокуон нэһилиэктэр баһылыктарынан тутуһуллубат. Нэһилиэктэргэ участковай инспектордар үлэлэрэ мөлтөҕүн буруйу оҥоруу элбээн, ону аахан диригэзэн иһэрэ да туоһулуур. Ирдэбилгэ киирбэтэх буруйу оҥоруу элбэх. Нэһилиэктэргэ буруйу оҥороччулар сүнньүнэн биллэллэр, үксэ кыанар соҕус ыаллар ыччаттара буолаллар. Сокуоҥна ыстарааптыыр чааһын элбэтиэххэ уонна улаатыннарыахха дии саныыбын. Киһини кырбаан эчэппит буоллаҕына, аччыгыйа 100-300 тыһ. солк. ирдиэххэ. Кырбааһын ханнык да көрүҥэ буоллун ыстараабы эмсэҕэлээччи уонна бырааабы көмүскүүр тэрилтэ туһатыгар тутуохха. Урукку кэмнэ 15 солк. ыстараап олохтоммут бириэмэтигэр буруйу оҥоруу намыһах туруктаах этэ. Кырдьаҕаска илиини көтөҕүү адьас да суоҕун тэҥэ этэ. Хамаҕаттаҕа Гаврильев С.И. кырбаныыттан ыалдьан өлбүтэ, саа-һырбыт киһини И.Ф.Федоровы кулгааҕын туура охсоллор, П.П.Васильевы төбөтүн хайыталлар. Дөйүтүү, көрөрдүү ахсаанҥа да киирбэт буолла. Онон материальнай ирдэбил олоххо киириитин түргэтэтиэххэ уонна өйүөххэ да сөп. Иитиллиитэ суох ыччат бары өттүнэн хаччахтаах буолуон наада.

Сүнньүнэн аныгы ыччат куһаҕана суох. «Биир ньуоска дьүөкэт уһааттаах арыыны буорту гынарын курдук « биир эмэ ыччаттан нэһилиэк, улуус, Сахабыт сирэ, норуота баһааҕырдыллар. Ону билэ-билэ кистии-саба сылдьыыппыт охсуулаах буолла. Бөлөҕүнэн сылдьан эрдэттэн киксэн уорууну оҥордохторуна РФ ХК 158 ыст. 2 ч. буруйданан 2-тэн 6-та сылга диэри хаайыыга түбэһиэхтэрин сөп. Оччотугар билигин да туолбут хаайыылар таһынан бараллрыгар тиийэллэр. Оҕолор үксүн бу ыстатыйаҕа түбэһэллэр. Атын уоруулары аахпакка туран, хортуоппуйу, оҕурсуну уорууга сүүһүнэн оҕо, ыччат хаайыыга түбэһиэҕэ. Манна биир тохтотор, туттунар дьаһалынан эмиэ бөдөҥ суумаҕа ыстараапта-ааһын буолуо этэ. Ыстараапта-ааһыны дьаһалталар истэринэн административнай комиссиялары тэрийэн оҥоруохха сөп. Харамаанҥа охсорун ханнык да бэйэлээх киһи баҕарбата чахчы.

Аны дьиэҕэ харабыл ыты тутар наадалааҕын, ыты тутуу бырааабылаларын туһунан «Эҥсиэлигэ» тахсан турар. Ол эрээри сорохторго ол болҕомтоҕо ылыллыбат. Баалан турар ыты туох түбэһэринэн сэриилээһин буолар — манна сытар буолбаат эмиэ биир ыар буруйу оҥоруу. Аны кыра буруйу оҥоруурга түбэһэн 10-15 сууккаҕа сытан тахсыы эмиэ элбэх. Итиннэ буруйу 2-3 төгүл хатылаабыттарга арыый обургу ыстараабы туттарыахха, эбэтэр кимтэн да дьыала киирэрин кэтэспэккэ кыһаланҥа түбэһиннэриэххэ.

Туох да диэбит иһин буруйу оҥоруурунуу аччатыыга сүрүн оруолу эрдэттэн сэрэтэр үлэлэри ыытыы буолар. Нэһилиэктэргэ ыччат тэрилтэлэрин өйүөххэ, төһө кыалларынан көмөлөһүөххэ. Баһылыктар, салайааччылар үлэлэрин буруйу оҥоруу төһө аччатыллыбытынан сыаналаан үлэни ыытар ордук буолуо, ити тоҕото кимиэхэ барытыгар биллэр. Буруйу оҥороччуга кытарбыт тимиргэ үктэнэрин курдук усулуобуйаны бары күүһүнэн оҥоруоҕуҥ.

Н. НИЛОВ

Бу суругу Нам ИДьУО-тун силиэстийэҕэ отделениетын начальнига Г.Д.Спиридоновтан быһаарарыгар көрдөстүбүт:

«1999 сыл атырдьах ыйын 20 күнүн түүнүгэр Хамаҕаттаа олохтоохторо Трапезников, Прокопьев уонна Герасимов Нам селотун олохтооҕун Охлопковы массыынатынан истэҕинэ кырбаабыттара. Ити түбэлтэҕэ холуобунай дьыала тэриллэн, силиэстийэ барбыта. Саастарынан эдэрдэрин, урут сууттамматахтарын учуоттаан РФ ХПК 7 ыст. салайтаран ууратыллыбыта. Кыргыттар массыынаны тохтотон дьону кырбаабыт түбэлтэлэрэ ааспыт сылга, ол да иннинэ бэлиэтэммэтэҕэ.

И.Ф.Федоровы бу сыл тохсунньутугар Хамаҕаттаҕа олорор 4 эдэр киһи туох да сылтаҕа суох кырбаан, эчэтэннэр РФ ХК 213 ыст., о.э. күлүгээннээһингэ буруйга тардыллан, дьыалалара суукка түһэриллибитэ. Сурукка ахтыллар Гаврильев С.И. кырбаныыттан ыалдьан өлбүтэ уонна Васильев П.П. төбөтүн хайа оҕустарбыт түбэлтэлэрэ милициияҕа бэлиэтэммэтэҕэ, о.э. ханнык да тыллабыр, үгүсү киирбэтэҕэ.

Хаһан баҕарар оскөтүн туох эмэ этиһии, бииргэ арыгы исиһэн баран охсуһуу-иирсээн түмүгэр ким эмит чэпчэки көрүҥнээх эт-хаан эчэйиитин ылар түбэлтэтигэр холуобунай дьыала эмсэҕэлэммит тус бэйэтин үгүсүүтүгэр (сайабылыанньатыгар) олоҕуран тэриллэр. Силиэстийэ, дознание кэмигэр кини сайабылыанньатын ылар түбэлтэтигэр дьыала ууратыллар. Маннык түбэлтэ олус элбэх, ол курдук атаҕастаммыт киһи бастаан итиитигэр үгүсүү суруйан баран, араас биричиинэнэн (эйэлэһэн уо.д.а.) үгүсүүтүн төттөрү ылар. Оттон оскөтүн эчэйбит киһи ыарахан эбэтэр орто ыарахан эт-сиин эчэйиитин ыллаҕына, холуобунай дьыала киниттэн сайабылыанньата да суох тэриллэр уонна кини эйэлэһэр да түбэлтэтигэр силиэстийэттэн ууратыллыбат.

РФ ХК 158 ыст. 2 ч. (уорууга) буруйданар киһиэхэ 2-тэн 6-та сылга диэри хаайыы эбэтэр хамнас алын кээмэйин 700-тэн 1000 төгүлгэ дылы ыстараап көрүллүөн сөп. Бу барыта суут нөҥүө быһаарыллар.»

САНАА АТАСТАҺЫЫТЫГАР ЫҢЫРАБЫТ

Сурук автора Н.Нилов үгүс киһини долгутар теманы таарыйан, эдэр дьон үүнэ-тэһиинэ суох баран, буруйу оҥоруулара үксээбитигэр, ону аччатарга бэйэтин көрүүлэрин аһаҕастык этэр. Хаһыаппыт аҕааччыларын ыччаппыт инники кэскилин санаан, бу тема, сурук тула санааҕытын үллэстэргитигэр ыҥырабыт. Суруктаргытын күүтэбит.

ИҢИРЭЭ ТЫЛЛАР

ЭҺЭРДЭЛИИБИТ:

* Оҕо-аймах уонна оҕо спордун Сылыгар аналлаах Саха Республикатыгар оҕо балаһыанньатын туһугар сыаллаах целевой бырайыактары оҥоруурга правительство гранын кыайыылаахтарын:

— **Хамаҕатта орто оскуолатын** «Школа здоровья» диэн бырайыагын иһин;

— **І Хомустаах Дьиэ кэргэн киинин** «Детский оздоровительный центр «Жеребенок» диэн бырайыагын иһин.

* «Аҕа күрэҕэ» бастакы республиканскай күрэхтэһиигэ кыттан бастакы миэстэни ылбыттарынан Партизан нэһилиэгин олохтоохторо **ВИКТОР ВИНОКУРОВЫ, СЕМЕН ГУЛЯЕВЫ.**

* «Сүрэхпин оҕоҕо аныыбын» диэн социальнай педагогтар, кылаас салайааччылары республикатааҕы конкурстарыгар «Дьиэ кэргэн» номинация кыайыылааҕа буолбутунан Нам І сүһүөх начальнай оскуолатын социальнай педагогун **ИВАНОВА ВАЛЕНТИНА ПЕТРОВНАНЫ**.

* Оҕо-аймах уонна оҕо спордун Сыла «Иитии-грант» программа иһинэн «Алтан чуораан айылгы» диэн оҕолорго уонна оскуола үөрэнээччилэригэр аналлаах ырыаны айарга республикатааҕы конкурска иккис бириэмийэни ылбытынан Нам І орто политехническай оскуолатын музыка учуутала **МАКАРОВА НАДЕЖДА СЕМЕНОВНАНЫ**.

* «Хомус биһигэ» диэн хомусчут дьиэ кэргэттэр бастакы республикатааҕы фестиваль-конкурстарыгар Нам селотун олохтоохторо **НИКОЛАЙ ЕВСЕЕВИЧ** уонна **АННА КОНСТАНТИНОВНА ЖИРКОВТАР** дьиэ кэргэттэрэ І миэстэни ылбыттарынан.

* «Саһарҕа-2000» модельердар республикатааҕы конкурстарыгар «Модельер-любитель» номинацияҕа І миэстэни ылбытынан Нам селотун олохтоохтуун **СЛЕПЦОВА САРДАНА ИВАНОВНАНЫ**.

Нам улууһун дьаһалтатын ЗАГС, дьиэ кэргэн уонна демографическай политикаҕа отдела

Уважаемую коллегу, помэпидемиолога Хатырыкской участковой больницы **КУЛИЧКИНУ АЛЬБИНУ СЕМЕНОВНУ** от всей души поздравляем 50-летним юбилеем!

В этот славный юбилей — наше искреннее восхищение Вашей жизненной энергией, оптимизмом и трудолюбием. Пусть будут спутниками Вам здоровье крепкое, организм молодой, успех в работе благородной и нужной, уважение коллег, преданность друзей, любовь и счастье в семье дружной и счастливой жизни долгой.

Коллектив Намского ЦГСЭН

МААСиК MAAS&K
туристическое агентство
travel agency
Лицензия № В 344576 Сертификат соответствия № РОСС RU УН17 В03301
ТУРИСТИЧЕСКОЕ АГЕНСТВО
МААСиК
г. Якутск, ул. Аммосова 8, к. 112, тел./факс (4112) 42-24-12
Лицензия № В 344576

ЛЕТНИЙ ОТДЫХ-2000
Предлагаем отдых и увлекательные путешествия по
ЕВРОПЕ
ХИТЫ СЕЗОНА
Разнообразные автобусные маршруты:
* Германия - Франция — 275 у.е.
* Чехия - Венеция - Словакия - Польша — 235 у.е.
* Знакомство с Италией + море — 430 у.е.
* Классическая Европа — 335 у.е.
* Китай. Озеро Цзинбоху — 215 у.е.
Индивидуальный отдых в любой стране
* Испания — от 355 у.е.
* Кипр — от 370 у.е.
* Болгария — от 250 у.е.
* Турция — от 200 у.е.
* Китай — от 215 у.е. и.т.д.
Санаторно-курортный отдых в Подмосковье, Анапе, Сочи, в Крыму — от 180 руб. в сутки.
ДЕТСКИЙ ОТДЫХ в международных детских лагерях в Крыму, Болгарии. Обучение в Англии, Мальте, Греции — от 3700 руб. за 20 дней. **Набираем группы в Якутске.**
ШОП-ТУРЫ в Турцию, Грецию, Италию, Китай — от 85 у.е.
В г. Москве ОРГАНИЗОВЫВАЕМ экскурсии, трансфер, БРОНИРУЕМ в гостиницы по предварительным заявкам, ТАКЖЕ БРОНИРУЕМ ж/д и авиа-билеты по всем направлениям, в том числе и за границу. Оформляем визы.

АТЫЫЛЫЫБЫН ВАЗ-2107 Вишня, 1996 сыллаах, УАЗ-31512 1994 сыллаах. **Билсэр тел. 22-8-28**

ИМНС РФ по Намскому улусу РС(Я) доводит до сведения предпринимателей, граждан получивших доход от нескольких источников и госслужащих, что истекает срок подачи декларации о доходах за 1999 год. В связи с этим налоговая инспекция принимает декларации в выходные дни. Режим работы в выходные дни с 10 ч. До 16 ч. без перерыва.
Обращаться по телефону 21-5-52.

«О ПРИЗЫВЕ ГРАЖДАН НА ВОЕННУЮ СЛУЖБУ В ВС РФ»

1. На основании Закона РФ «О воинской обязанности и военной службе» на территории Намского улуса Республики Саха(Якутия) с 1 апреля по 31 июня 2000 года проводится призыв граждан на действительную военную службу в Вооруженные Силы Российской Федерации.

2. Явке на призывной участок Намского улуса для призыва на военную службу подлежат все граждане 1982 года рождения, которым ко дню призыва исполнилось 18 лет, а также граждане, родившиеся в 1973-1981 годах, у которых истекли отсрочки от призыва или раннее не призванные на военную службу по разным причинам.

3. Все граждане, подлежащие призыву на военную службу в Вооруженные Силы Российской Федерации, обязаны прибыть на призывной участок по адресу: с. Намцы, ул. Ойунского 8, точно в назначенные дни и часы с документами, указанными в повестках. Граждане, не получившие повестки о явке для призыва на военную службу, обязаны прибыть в военный комиссариат улуса, имея при себе документы, удостоверяющие личность.

4. Все лица призывного возраста, подлежащие призыву на военную службу, временно выбывшие и прибывшие на территорию Намского улуса, обязаны явиться незамедлительно к месту постоянного жительства и прибыть в военный комиссариат в котором состоят на воинском учете, для прохождения призывной комиссии.

5. Граждане, не явившиеся своевременно для призыва на военную службу или уклоняющиеся от явки на призывной участок, несут ответственность согласно действующего законодательства.

6. На основании Закона «О воинской обязанности и военной службе» руководители предприятий, учреждений, организаций, акционерных обществ и учебных заведений обязаны освободить граждан подлежащих призыву от работы или учебы на время, необходимое для прохождения призыва, отозвать их из командировок и обеспечить своевременную явку их на призывной участок.

Военный комиссар Намского улуса ЕРШОВ А.А.

АҢАБЫТ ТУҺУНАН КЫЛГАС АХТЫЫ

Биһиги аҕабыт Парников Егор Алексеевич 1945 с. ахсынньы 7 күнүгэр Искра учаастагар төрөөбүтэ. Оҕо сааһыгар ийэтэ өлөн ааҕардас аҕалаах хаалан олох ыарахаттарын, эриирин-мускуурун этинэн-хаанынан билэн улааппыта. Ол да иһин буолуо үлэттэн илиитин араарбакка аан бастаан М.К. Аммосов аатынан совхозка онтон кэлин Хатыҥ Арыы совхозка тракториһынан, онтон сүөһү иитиитигэр, сайынын ыанньык сүөһүгэ бостуугунан, кыһынын аһатааччынан үрдүк таһаарыылаахтык үлэлээбитэ. Үлэлээбит сылларыгар хаста да чемпион бостуук аатын ылан элбэх грамоталардаах, махтал суруктарынан наҕараадаламмыта. Сүрдээх үчүгэйдик ыллыыра, сценкаларга оонньуура, нэһилиэккэ буолар худ. көрүүлэргэ активнайдык кыттара. Биһиги аҕабыт ийэбитинээн Анна Захаровналыын 1969 с. ыал буолан 7 оҕону күн сиригэр көрдөрөн, атахтарыгар туруортаан үлэһит дьон оҥортоон, сорохторун ыал оҥортоон биэс сиэн тапталлаах эһэтэ буолан олорбута.

Биһиги аҕабыт былырыын муус устар 20 күнүгэр Таатта улууһугар сиэннэрин илдьэн баран төннөн кэлэн иһэн муус хайдан ууга быдьаная быстах өлүүгэ өлөн биһиги кэккэбититтэн суох буолта номнуо биир сыла буола оҕуста.

Кини 1995 с. бу нэһилиэккэ аан бастакынан бэйэтэ туһунан «Чыыбылаан» диэн б/х тэринэн үлэлии сылдьыбыта. Биһиги аҕабыт дьоҥҥо-сэргэҕэ үтүө санаатын, сымнаҕас сыһыанын элэккэй майгытын оҕолоро, сиэннэрэ хаһан да умнуохпут суоҕа, кини саҕалаабыт үлэтин салгыы үлэлиэхпит.

Оҕолоро

МАХТАЛ

Таптыыр ийэбит, эбэбит, күндү киһибит Бөтүҥ нэһилиэгин олохтоохтоо, үлэ, тыыл ветерана, 1972 с. І группа инбэлиитэ Сивцева Александра Романовна ыараханнык ыалдьан өлбүт аһыылаах ыар күннэрбитигэр кутурҕаммытын тэҥнэ үллэстибит, өйөбүл, күүс-көмө буолбут доҕотторобутугар, аймахтарбытыгар, ыалларбытыгар, Бөтүҥ орто оскуолатын, Хатырык, Бөтүҥ дьааһыла саадын, Хатырык баһаарынай сулууспатын коллективтарыгар, Бөтүҥ медпуунун үлэһиттэригэр А.С. Румянцеваҕа, Р.И. Бочкареваҕа, атын да көмөлөспүт дьоҥҥо сиргэ тиийэ сүгүрүйэн туран махталбытын биллэрэбит. Эһиги олоххутугар, үлэҕитигэр ситиһиилэри, кытаанах доруобуйаны. Эһиги дуоһаҕытыгар үтүө санаа өрүү сибэкки курдук тылла турдун, эһигиннии дьолсоргу аргыстастын, өрүү маннык бар дьоҥҥут туһугар көмө, тирэх, өйөбүл буола сылдьаргытыгар баҕарабыт.

Оҕолоро, сиэннэрэ, кийииттэрэ

Таптыыр кэргэним, аҕабыт, эбэбит, үлэ, тыыл ветерана, Нам улууһун Ытык киһитэ, Аппааны нэһилиэгин олохтоохтоо

РЕШЕТНИКОВ
Иван Петрович

бу дьыл муус устар 18 күнүгэр уһун ыарахан ыарыыттан өлбүтүн бары аймахтарыгар, доҕотторугар диринник курутуйан туран иһитиннэрэбит.

Кэргэнэ, оҕолоро, сиэннэрэ

Күндү таптыыр, убаастыыр убайбыт

РЕШЕТНИКОВ
Иван Петрович

уһун ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн саҥаспытыгар Решетникова Мария Порфирьевнаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр диринг кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Балтылара Нина, Таня, Соня уонна оҕолор, күтүөттэр

Ыкса ыалларбытыгар, чугас доҕотторобутугар Раиса Николаевна, Михаил Назарович Оконешниковтаргa тапталлаах кыыстара, оҕолоругар эдьиийдэрэ, балтылара

ХРИСТИНА

уһун ыарахан ыарыыттан эдэр сааһыгар өлбүтүгэр диринг кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Егоровалар, Атласовтар

«Быйаҥ» сабыылаах акционернай общество администрацията, профкома кылаабынай бухгалтер Дьяконова Евдокия Назаровнаҕа, суоллар Алексеев Петр Николаевичка тапталлаах балыстара

ОКОНЕШНИКОВА
Христина Михайловна

ыараханнык ыалдьан эдэр сааһыгар өлбүтүгэр диринг кутурҕаннарын тиэрдэллэр.

Улуус социальнай көмүскэлгэ управлениета уонна ветераннарын сэбиэтэ Хатыҥ Арыы нэһилиэгин олохтоохтоо, тыыл, үлэ ветерана, Нам улууһун Ытык киһитэ, улууска электрическэй ситими бастакы киллэрээччилэриттэн биирдэстэрэ

РЕШЕТНИКОВ
Иван Петрович

уһун ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн кэргэнигэр, оҕолоругар, сиэннэргиэр, аймах-билэ дьонугар, доҕотторугар диринг кутурҕаннарын тириэрдэллэр.

Күндү таптыыр уҺайбыт, таайбыт үлэ, тыыл ветерана, Нам улууһун Ытык киһитэ, Аппааны нэһилиэгин олохтоохтоо

РЕШЕТНИКОВ
Иван Петрович

уһун ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн саҥаспытыгар, оҕолоругар, сиэннэригэр диринг кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Хамаҕаттаттан быраата Павлов В.И., Якутскай куораттан балта Хорунова И.И. уонна кинилэр дьиэ кэргэттэрэ

Коллектив инспекции по налогам и сборам МНС РФ по Намскому улусу РС(Я) выражает глубокое соболезнование коллеге Колодезникову Р.К., родным и близким по поводу кончины горячо любимой матери

ДЯГИЛЕВОЙ
Евдокии Романовны.

Күтүөппүт Колодезников Роман Константинович таптыыр ийэтэ

КОЛОДЕЗНИКОВА-ДЯГИЛЕВА
Евдокия Романовна

уһун ыарыыттан ыалдьан өлбүтүнэн диринг кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Генеровтар, Белоусовтар

Нам І сүһүөх оскуолата, педагогическай үлэ ветерана

ДЯГИЛЕВА
Евдокия Романовна

соҕумардык ыалдьан өлбүтүнэн кэргэнигэр, оҕолоругар, сиэннэригэр, аймахтарыгар диринг кутурҕаннарын тиэрдэллэр.

Бииргэ үөрэнэр табаарыспытыгар, үөрэтээр оҕобутугар Жирков Сергейгэ таптыыр эбэтэ, педагогическай үлэ ветерана

ДЯГИЛЕВА
Евдокия Романовна

ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн диринг кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Нам социальнай реабилитация училищетын үөрэнээччилэрэ уонна педколлектив

Выражаем глубокое соболезнование родным и близким по поводу скоропостижной кончины нашей первой учительницы

ДЯГИЛЕВОЙ
Евдокии Романовны.

Бочкарева, Охлопкова, Ситникова Н., Чупрова Е., Лобжа Н., Никонов Д., Корякин С., Абрамова Н.

Күндүтүк саныыр, убаастыыр бастакы учууталбыт

ДЯГИЛЕВА
Евдокия Романовна

ыалдьан өлбүтүгэр кэргэнигэр, оҕолоругар диринг кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Нам 1 №-дээх орто оскуолатын 1997 с. выпускниктара, төрөппүттэр, кыл. салайааччыта

Күндү дьүөгэбитигэр Бродникова Лена Константиновнаҕа таптыыр ийэтэ, оҕолоругар эбээлэрэ

ДЯГИЛЕВА
Евдокия Романовна

ыараханнык ыалдьан өлбүтүнэн диринг кутурҕаммытын тиэрдэбит. Аһыыгытын тэҥнэ үллэстэбит.

Граф Биэрэгиттэн Авксентьевтар, Ивановтар, Хамаҕаттаттан Москвитиннар, Степановтар, Николаевтар, Аппааныттан Петуховтар

Выражаем глубокое соболезнование родным по поводу кончины горячо любимой первой учительницы

ДЯГИЛЕВОЙ
Евдокии Романовны.
Выпускники 1974 г. НВШ

Күнү табаарыспытыгар Колодезников Иван Константиновичка, кини дьонноругар тапталлаах ийэлэрэ

ДЯГИЛЕВА
Евдокия Романовна

өлбүтүнэн диринг кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Корякиннар, Михайловтар, Шараповтар

«Иэйии» кулууп коллектива дьүөгэбит, Нам І сүһүөх оскуола учуутала

ДЯГИЛЕВА
Евдокия Романовна

уһун ыарахан ыарыыттан биһиги кэккэбититтэн өлөн туораабытынан кини кэргэнигэр, оҕолоругар, сиэннэригэр, чугас аймахтарыгар диринг кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Намское улусное управление образования, комитет профсоюза работников образования выражают глубокие соболезнования родным и близким по поводу безвременной кончины уважаемого педагога улуса, ветерана педагогического труда, посвятившего всю свою жизнь воспитанию подрастающего поколения

ДЯГИЛЕВОЙ
Евдокии Романовны.

Убаастыыр коллегабытыгар Үөдэй орто оскуолатын физругар Дягилев Дмитрий Афанасьевичка, кини кэргэттэригэр тапталлаах эдьиийдэрэ, педагогическай үлэ ветерана

ДЯГИЛЕВА
Евдокия Романовна

өлбүтүгэр диринг кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Үөдэй оскуолатын коллектива

Выражаем глубокое соболезнование родным и близким по поводу безвременной кончины нашей учительницы

ДЯГИЛЕВОЙ
Евдокии Романовны.

Ученики 1966 г.

Убаастабыллаах күтүөппүтүгэр Константин Ивановичка, оҕолоругар, күтүөтүгэр, кийииттэригэр, сиэннэригэр таптыыр кэргэнэ, ийэлэрэ, эбээлэрэ

ДЯГИЛЕВА
Евдокия Романовна

эмискэ ыалдьан өлбүтүнэн диринг кутурҕаммытын биллэрэбит.

Намтан Сергучевтар, Поповтар, Якутскайтан Петровтар дьиэ кэргэттэрэ

Нам с. дьаһалтата село олохтоохтоо Колодезников К.И. дьиэ кэргэнигэр таптыыр кэргэнэ, ийэлэрэ, эбээлэрэ педагогическай үлэ ветерана

ДЯГИЛЕВА
Евдокия Романовна

ыалдьан өлбүтүнэн диринг кутурҕанын тиэрдэр.

Коллектив Намской средней школы №2 выражает искренние соболезнования Колодезникову Константину Ивановичу и его детям, выпускникам нашей школы Лене, Ване, Дуне, Роме, родным и близким по поводу безвременной кончины горячо любимой жены, матери, бабушки

ДЯГИЛЕВОЙ
Евдокии Романовны.

Таптыыр кыыспыт, балтыбыт, эдьиийбит

ОКОНЕШНИКОВА
Христина Михайловна

бу дьыл муус устар 17 күнүгэр эдэр сааһыгар эмискэ ыалдьан өлбүтүн аймахтарыгар, табаарыстарыгар диринг курутуйан туран иһитиннэрэбит.

Ийэтэ, аҕата, убайдара, быраатара, саҥаһа

Таптыыр уолбар, быраапар, таайбытыгар Оконешников М.Н., кийиппитигэр Раиса Николаевнаҕа тапталлаах кыыстара

ОКОНЕШНИКОВА
Христина Михайловна

эдэр сааһыгар эмискэ ыалдьан өлбүтүгэр диринг кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Эбэтэ, Дьяконовтар, Дьокуускайтан Марковтар

Ытыктыыр чугас ыалларбытыгар Михаил Назаровичка уонна Раиса Николаевнаҕа таптыыр оҕолоро

ХРИСТИНА

ыалдьан өлбүтүнэн диринг кутурҕаммытын тиэрдэбит уонна аһыыгытын тэҥнэ үллэстэбит.

Баишевтар

Автомобильнай суоллары өрөмүөннүүр, көрөр-харайар Намнаадыы ГУП коллектива бэйэтин үлэһитигэр М.Н. Оконешниковка тапталлаах кыыһа

ХРИСТИНА

эдэр сааһыгар ыараханнык ыалдьан өлбүтүнэн диринг кутурҕаннарын тиэрдэллэр.

Хатыҥ Арыы нэһилиэгин дьаһалтата, ветераннарын сэбиэтэ тыыл ветерана, улуус Ытык киһитэ

РЕШЕТНИКОВ
Иван Петрович

уһуннук ыараханнык ыалдьан өлбүтүнэн кэргэнигэр, оҕолоругар, сиэннэригэр, бары аймахтарыгар, билэр дьонугар диринг кутурҕаннарын тиэрдэллэр.

Улуус дьаһалтатын культураҕа отдела, культура үлэһиттэрин профкома тыыл, үлэ уонна уус-уран самодеятельность ветерана

РЕШЕТНИКОВ
Иван Петрович

уһун ыарахан ыарыыттан өлбүтүгэр кэргэнигэр Мария Порфирьевнаҕа, оҕолоругар уонна сиэннэригэр диринг кутурҕаннарын тиэрдэллэр.

Күнү доҕорум

РЕШЕТНИКОВ
Иван Петрович

уһун ыарыыттан өлбүтүгэр кэргэнигэр, оҕолоругар, сиэннэригэр диринг кутурҕаммын тиэрдэбин.

Эллэй Сивцев

Үөдэй нэһилиэгин дьаһалтата, инбэлиитэр обществолара үлэ ветерана, инбэлиит

ШАРИН
Иван Иванович

өлбүтүнэн оҕолоругар, сиэннэригэр, бары аймахтарыгар диринг кутурҕаннарын тиэрдэллэр.

РЕДАКТОР — В.Г. КАСЬЯНОВ

ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — **21496**; иллюстрация уонна реклама (секретариат) — **21640**; бухгалтерия — **21332**; факс — **21332**; **"НАМ" ТРК** — **21632**; редакционнай издательскай система — **21141**

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, Нам улууһун дьаһалтата, редакция коллектива.
Маассабай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын тутуһууну хонтуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ Госкомитетын СР региональнай управлениетыгар регистрацияламмыт нүөмэрэ — **Я 0085.**

Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэҕитин, дьиэҕит аадырыһын чопчу ыйыҥ.
Автор этэрэ хаһыат санаатыныын мэлдьи биир буолбат.

***"ЭҢСИЭЛИ"* - Нам улууһун хаһыата.**
678380, Саха Республиката, Нам с., Октябрьскай уул. 1.
E-mail: editor62@sakha.ru

Талылынна уонна таҥылынна "Эҥсиэли" хаһыат редакционнай-издательскай систематыгар.
Хаһыат Дьокуускайга "Сахаполиграфиздат" НИПК бэчээттэннэ, Орджоникидзе уул. 38.
Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. лиис.
Индексэ — 54889. Тираһа — 2377
Бэчээккэ илии баттанна — 12:00 ч, 19.04. 2000
Сакаалын №-рэ — 45